

Over het doen van belijdenis.

<https://hdl.handle.net/1874/351153>

gll

3

OVER HET DOEN
VAN
BELIJDENIS.

NEGENTIENDE DRAUK.

TE ROTTERDAM,
bij M. WIJT & ZONEN,
Drukkers van het Nederlandsche Zendinggenootschap.
1835
No. III.

THE FIRST BOOK

OF THE HISTORY OF THE

ROYAL SOCIETY

The following is a list of the names of the members of the Royal Society, as they appear in the original document. The names are arranged in a list format, with some names appearing in a larger font than others. The text is very faint and difficult to read, but the general structure of the list is clear.

VOORBERIGT.

Gecommitteerden van het Nederlandsche Zendingenootschap, tot het opstellen, verzamelen en uitgeven van kleine Stukjes, ter bevordering van Evangelische kennis en godzaligheid, ook bij mingeoefenden; — namelijk:

R. J. VAN DER MEULEN, B. VAN MARKEN,
J. CLARISSE, A. L. M. Phil. et Theol. Doct.
en Prof., A. DE VRIES, L. EGELING,
J. G. VORSTMAN, R. ADRIANI, *Predikanten te*
Amsterdam, Hoorn, Leyden en Rotterdam;

overeenkomstig hun ambt en hunne bediening, dat oogmerk gaarne willende bevorderen, en in uitzigt op des Heeren medewerkenden zegen, bieden het nevensgaande Stukje hunnen landgenooten aan; erkennende intusschen geene uitgave voor echt, dan welke door eenen humer, of door de drukkers dezès, onderteekend is.

M. W. J. Stonen

OVER HET DOEN

VAN

BELIJDENIS.

Is het niet te bejammeren, dat de christelijke Godsdienst, die door haren eigen aard zoo geschikt is, om van ons brave, vergenoegde en regt gelukkige menschen te maken, zoo weinig dien gewenschten invloed heeft dat men jaren achter één, over de dierbaarste waarheden hoort prediken, zonder de zaligende kracht en troost van het Evangelie te smaken? Is het niet te bejammeren, dat de heerschende geest van onverschilligheid en ligtzinnigheid, langs zoo meer doorbreekt onder de belijders van het Christendom? — En wat mag dan toch daarvan de reden zijn? Het spreekt van zelve, dat men die niet zoeken kan in het Evangelie zelf, hetwelk altijd bevonden is *eene kracht Gods tot zaligheid eenen iegelijken die gelooft* (1) maar

(1) Rom. I: 16.

wanneer wij op ons zelveu letten, en bedenken wat het Evangelie voor ons is, wat het in ons werkt, en hoe wij daaromtrent bestaan en werken, dan zullen wij ligtelijk de reden vinden, waarom dat krachtvolle Evangelie op ons geene kracht doet; en gaan wij in ons zelveu terug, denken wij aan ons *belijdenis leeren*, aan ons *belijdenis doen*, en aan ons *achteloos bestaan omtrent onze belijdenis*, dan zullen wij daarin de bijzondere reden vinden van dat beklagelijk verval in de Godsdienst. De meesten, niet wetende wat hunne *belijdenis* is, en in welke betrekking zij daardoor tot God en Christus komen, geven zich de moeite niet eens met ernst daarover na te denken. Misschien is dit het geval bij velen van u, lieve lezers! *Welligt hebt gij, tot nu toe, het doen van uwe belijdenis verzuimd. Welligt loopt gij er los over heen, terwijl gij die nog leert. Welligt denkt gij niet eens meer aan de belijdenis die gij afgelegd hebt.* Laat ons dan eenige oogenblikken besteden om over dat gewigtig onderwerp na te denken; met al dien ernst, welken het vereischt, en daartoe eerst eens nagaan, waarin het *doen van belijdenis* bestaat.

Wat is het doen van belijdenis? Dat zegt vrij wat meer, dan dat men eenigen tijd

onderwezen wordt in de waarheden, en dan zich stelt voor de opzieners der gemeente, om proeven van zijne bekwaamheid te geven, en zoo den naam van *lidmaat* te verkrijgen. Het is een gewichtig stuk, waarin wij te doen hebben met den Heer Jezus — het is het doen van eene openlijke verklaring voor Hem, die bezig is zich eene gemeente te vergaderen — die ons opeischt — die wil, dat wij opregt verklaren zullen, Loe ons hart omtrent Hem gezind is, en of wij aan Hem willen toekomen, of van Hem vervreemd blijven. — Laat mij u dit eens duidelijk aantoonen.

Door de zonden zijn wij aan allerlei ellende, ja zelfs aan de verdoemenis onderworpen, en wij zouden eeuwig moeten verloren gaan, had niet de barmhartige God, bewogen met onzen rampzaligen toestand, zijnen Zoon, onzen eeuwig gezegenden Heer, Jezus Christus, in de wereld gezonden, om ons, verlorene menschen, te zaligen; maar die lieve Zaligmaker heeft alle de straffen gedragen, die wij verdiend hebben, en, door zijn lijden en zijne gehoorzaamheid, ons de vergeving der zonden, en het eeuwig leven verworven. Daarvan wordt ons berigt gegeven in het zalig Evangelie, opdat wij, geloovende in den naam des Zoons Gods, het eeuwige leven zouden beërven. Wanneer wij toch in den Heer Jezus gelooven, dat

is te zeggen: wanneer wij dien Heiland, dien wij voor ons zoo noodig hebben, in zijne noodzakelijkheid en dierbaarheid voor ons, arme zondaren, kennen, — wanneer wij, ons hartelijk verblijdende over het goede nieuws van het Evangelie, in die aangebragte verlossing berusten, en onszelven met ons gansche hart, aan dien Zaligmaker overgeven, om door Hem van de zonden verlost en gezaligd te worden, — dan hebben wij deel aan die weldaden, die Hij ons, tot zoo duren prijs gekocht heeft — dan komen wij voor ons zelve in het dadelijke genot en bezit van al dat heil — dan worden wij zalig. Is dat nu niet het gewigtigste, waar alles op aankomt? Maar nu, even dit is de groote zaak bij het doen van onze *belijdenis*, op welke wij worden aangenomen tot leden der gemeente. Als wij onze *belijdenis* afleggen, dan betuigen wij even datzelve, en doen voor God en menschen *belijdenis* van het geloof in Christus. Lieve Vrienden! dat weten, dat beseffen wij dikwijls niet, als wij onze geloofsbelijdenis afleggen, en denken daarna niet meer daaraan, wat wij eigenlijk deden, en waarvoor de Heer Jezus ons *belijdenis* doen houdt. Het verdient dus wel wat nader ontwikkeld te worden.

Als wij *belijdenis* doen, dan maken wij de gevoelens van ons hart kenbaar, en zeggen, wat wij van den Heer Jezus denken,

waaryoor wij Hem houden, wat wij voor ons zelven in Hem vinden.

Wij betuigen dan vooreerst, dat er voor ons buiten Jezus geen raad is, daar wij in zonde ontvangen en geboren zijn, onbekwaam tot eenig goed, en geneigd tot alle kwaad, en dat wij dagelijks de heilige wet van den Heer onzen God overtreden, waarvoor wij, naar zijn regtvaardig oordeel, op ons laden de eeuwige verdoemenis.

Wij betuigen, ten tweede, ons geloof in den Heer Jezus Christus; — dat wil niet slechts zeggen, dat wij voor waarheid houden, wat ons de Bijbel leert van de vergeving onzer zonden, door de eenige offerande van Christus aan het kruis; — dat zegt vooral, met ons gansche hart op Hem te vertrouwen, dat Hij, die eens voor ons zich liet kruisigen en in den hemel leeft, dezelfde liefderijke Zaligmaker blijft, en ons aanneemt, niettegenstaande wij slechte menschen zijn, en dat Hij, om zijner liefde wil, ons schenkt de vruchten van zijne verdiensten, het in ons volbrengende, gelijk Hij het voor ons volbragt heeft op Golgotha.

Wij betuigen, ten derde, onze gezindheid omtrent dien gezegenden Verlosser, ook het vertrouwen op Hem, dat Hij die in ons bevestigen en ons heiligen zal, om, dankbaar voor zoo grootte genade, voor Hem te leven, die voor ons gestorven is, om Hem

lief te hebben, die ons zoo uitnemend heeft lief gehad, en om als Christus eigendom Hem te verheerlijken met ziel en ligchaam, die Hij beide, door Zijn dierbaar bloed, gekocht heeft, en die Hem daarom beide toebehooren.

Ziet daarin bestaat het *doen* van belijdenis. Op de vraag: *Wat zegt gij van u zelven?* belijden wij, » dat wij van nature kinderen des toorns zijn, buiten staat om iets tot onze verlossing toe te brengen, en dat wij zonder de genade van den Heer Jezus, hoe langer hoe ellendiger worden, » en op die vraag: *Wat dunkt u van den Christus?* antwoorden wij, die belijdenis doen: » dat hij juist zulk een Zaligmaker is, als wij noodig hebben, op wien wij al het gewigt onzer zaliging zoo veilig kunnen laten nederzinken; dat wij Hem daarom onze liefde en gehoorzaamheid, met het geheel vertrouwen van ons hart opofferen, en Hem, door onze belijdenis, plegtig huldigen als onzen Zaligmaker.»

Welk een voorregt, Hem te mogen belijden als onzen Zaligmaker, wiens naam wij nooit zonder dankzegging en aanbidding op onze lippen moeten nemen; zonder wien wij geen genot in ons leven, geen troost in ons sterven kunnen hebben! Welk een onschatbaar *heil*, Hem onzen Heer en Heiland te mogen noemen, die over hemel en aarde re-

geert, van wien ons lot in alles afhangt, en dien wij eens als den Regter van levenden en dooden op de wolken des hemels zullen zien! Welk eene hooge *eer*, voor onze medemenschen en voor de heilige Engelen te belijden, dat wij het met God eens zijn, in het stuk onzer verlossing en zaligheid door het bloed zijns Zoons! Maar, behalve dat het een groot *voorregt* is, dat er ons *heil* in ligt, en dat het de hoogste *eer* voor ons is, zoodanige belijdenis te mogen doen, zoo wordt het afleggen van onze belijdenis nog veel gewigtiger, wanneer wij aan die dierbare *belofte* denken, welke onze lieve Zaligmaker hieraan gehecht heeft. Hij zegt: *een iegelijk, die mij belijden zal voor de menschen, zal ik ook belijden voor mijnen Vader, die in de hemelen is* (1). Hoe goed is de Heer Jezus! Even gelijk ouders hunne lieve kinderen, wanneer zij wel opwassen en braaf leeren, dat toch voor de kinderen zelve het voordeeligst is, het een of ander belooven, opdat zij zooveel te vlijtiger en gehoorzamer zouden zijn, even zoo handelt de Heer Jezus ook met ons. Hij wil zeggen: » Schoon het uwe betamelijke pligt is, mij voor de menschen te belijden, schoon het u genoeg moest zijn, dat ik u daartoe vrijheid verleen, zoo wil ik toch door de dierbaarste beloften u te meer opwekken tot

(1) Matth. X: 32.

dezen pligt, omdat het voor u zoo zalig is mij te belijden. Ik beloof u, dat ik, nu in den hemel, voor mijnen Vader, en eens in den jongsten dag, wanneer ik als de regter der wereld verschijn, openlijk dezulken zal belijden als mijne vrienden en leerlingen, die mij voor de menschen zullen beleden hebben als hunnen Zaligmaker."

Hoe onbegrijpelijk gewigtig en zalig is dus het belijden van den Heer Jezus! Maar zijn zij dan niet ongelukkig, die dat tot nog toe *verzuimd* hebben, en in hunne onkunde voortleven? Welligt komt dit boekje in handen van dezulken. Vergun mij daarom, lieve lezer! dat ik eens gul en vertrouwelijk daarover met u spreek. Ik heb medelijden met u. Gij kent den Heer Jezus niet, maar dan kunt gij Hem ook niet liefhebben, want onbekend maakt onbemind; en die den Heer Jezus niet lief heeft, wordt ook niet zalig. Reeds in dit leven zijt gij zeer te beklagen, want gij kunt den regten smaak niet hebben van de zegeningen die Gods goedheid u schenkt; gij kunt onmogelijk regt vrolijk en wel te vreden leven, want de schuld blijft op uw geweten, en hoe ongelukkig is niet een mensch zonder vergeving van zonden! Wanneer het u tegenloopt in de wereld, en gij een aanmerkelijk verlies lijdt, dan

hebt gij geen toevlugt, geen raad, geen
 troost, dan mist gij alles, wat u bemoedi-
 gen en uw verlies of gemis vergoeden kan,
 en — wat zal het zijn, wanneer het eens op
 sterven aankomt? — Ach! dan blijft de ver-
 schrikkelijke dood alle zijne verschrikkingen
 voor u behouden. Ongelukkige menschen!
 zijt gij niet dubbel rampzalig? Zonder God,
 zonder rust te leven, en zonder troost te
 sterven! — en dat door *verzuim*, — ô dik-
 wijls *moedwillig verzuim*! — Zult gij dat
 voor God kunnen verantwoorden? Ik hoop
 toch niet, dat gij zeggen zult: *Wij hebben*
geen tijd om onze belijdenis te leeren — *wij*
hebben het van den morgen tot den avond zoo
druk met ons beroep; — gelijk dat wel eens
 gezegd wordt van zulken, die er geen lust
 toe hebben, en die dan hunne lusteloosheid
 daarmede voor zichzelve, en voor anderen,
 zoeken te verschoonen. Al dat klagen over
 gebrek aan *tijd* is een bewijs, dat men geen
 zin daarin heeft. Hoor! als men tot iets
 waarlijk *lust* heeft, dan vindt men er ook
tijd toe. Hoe volhandig men het ook heb-
 be, men neemt er toch den *tijd* van, om
 te eten en te rusten, omdat men spijs, drank
 en rust *noodig* heeft, en zoo zou men voor
 dit ééne *noodige*, ook wel eenigen *tijd* vin-
 den, als men dien maar zoekt. Zeg mij
 eens, wanneer zich iemand aanbod om u
 den weg te leeren, langs welken gij in kor-

ten tijd zoo veel geld kondet winnen, als gij voor uw gansche leven noodig hadt, zoudt gij dan niet eenige oogenblikken kunnen vinden? Ik wed dat gij zonder verzuim van uw beroep er wel wat op weten zoudt; en zult gij u dan verbergen achter zulk een uitvlugt, nu de weg u wordt geopend, om de oneindig gewigtigere, de onvergankelijke schatten des hemels te leeren kennen en te verkrijgen? Gevoelt gij zelve niet, dat zulk een uitvlugt van gebrek aan *tijd* onvoldoende is? Ik ben dikwijls bij stervende menschen geweest, en heb het nooit gehoord, dat zij hun geweten daarmede konden gerust stellen op hun sterfbed; maar meermalen dat zij zich beklaagden over zoo veel *tijd*, dien zij hadden kunnen besteden, maar moedwillig verwaarloosd hadden.

Misschien denkt iemand van u: *ik ben al te oud, om nog te leeren, het zal met mij niet gaan, want ik ben ook te onvatbaar, ik moest vroeger daaraan gedacht hebben; het is nu te laat.* Dat is wel ongelukkig, dat gij uwen besten tijd zoo hebt laten voorbijgaan! Maar daarom moet gij van dien korten tijd, die u misschien nog maar overig is, te meer gebruik maken; en ik kan u verzekeren, dat gij nog *niet te oud* zijt, zoo gij maar *lust* hebt. Hoe zoudt gij te *oud* zijn om wijs te worden? Wilt gij dan, omdat gij *oud* zijt, ook dwaas zijn, en dwaas blijven? Of, zijt

gij te *oud* om gelukkig te worden? Wilt gij dan ongelukkig blijven en verloren gaan, omdat gij *oud* zijt? De waarheden van de Godsdienst zijn zoo moeilijk niet; wij kunnen zeer gemakkelijk tot kennis daarvan geraken, wanneer het ons om de waarheid te doen is; het onderwijs van den Heiligen Geest is beloofd, en de voorbeelden van hen, die zich met vlijt hebben toegelegd op het onderzoek der eenvoudige waarheden, leeren ons, dat deze bedenking van allen grond ontbloot is. Ik heb iemand gekend, (en zoo zijn er meer) die, zonder aan God te denken, had voortgeleefd, en al merkelyk gevorderd was in jaren, eer hij leerde gelooven, dat hij een ander mensch moest zijn, en deel aan den Heer Jezus moest hebben, om zalig te worden. Toen Hij begon te leeren, deed hij het met zoo veel lust, dat hij binnen korten tijd groote vorderingen maakte, en naderhand had hij over niets zoo grooten spijt, dan daarover, dat hij niet vroeger den Heer Jezus had leeren kennen. Doet gij nu ook alzoo. De Bijbel is niet enkel voor geleerden geschreven, maar ook voor eenvoudigen; stel dan niet langer uit, maar denk: *beter laat dan nooit*. Wil ik u eens zeggen, waar het bij de meesten van daan komt? Men heeft er een tegenzin in, en zoekt zich met die uitvlugten maar te verschoonen. Sommigen denken ook: wanneer men geene

belijdenis doet, dan heeft men van de kerkelijke tucht niets te vreezen: maar is dit niet een bewijs, dat men de zonde opzettelijk aan de hand wil blijven houden? En is dan daarmede de zaak gevonden? Zegt niet de Bijbel uitdrukkelijk aan degenen, die in den Heer Jezus niet gelooven: *dat de toorn Gods op hen rust* (1)?

Of zoudt gij zeggen: *Waartoe zoude ik zoovele moeite nemen? Allen, die belijdenis doen, worden toch niet zalig; dat doen van belijdenis kan mij ook niet in den hemel brengen, en ik kan immers mijzelven niet bekeeren?* Zoo gij nu meent wat gij zegt, en niet u wilt verschansen achter waarheden die gij maar half verstaat, en waarvan gij niets regt gelooft, dan zult gij aanstonds zien, dat deze versooning het minst van allen den proef kan doorstaan. Neen, gij moet niet slechts met uwen mond belijdenis doen, maar den Heer Jezus opregt met uw hart belijden als uwen Zaligmaker, buiten wien gij geene rust hebt in den hemel of op aarde; dat kunt gij immers niet doen, zoo lang gij dien lieven Zaligmaker niet kent? Het is ongelukkig maar al te waar, dat velen die belijdenis gedaan hebben niet zalig worden; maar dat komt daar van daan, dat zij niet *regt* belijdenis gedaan hebben, dat zij met hun hart niet geloov-

(1) Johan. III: 36.

ven hetgene zij met hunnen mond belijden. En zoudt *gij* nu daarom weigeren belijdenis te doen? Wel hoe dwaas zoudt *gij* dan niet handelen! Ik wil het u zelf eens laten beoordeelen. Verbeeld u dan een landman, die zijn land niet laat bearbeiten, noch bezaaijen; en waarom niet? Hij geeft voor reden dat er wel eens een misgewas is. Hij gebruikt dezelfde bedenkingen, die *gij* opgeeft, en zegt dat er behalve hetgene hij aan zijn land kan doen, nog zoo veel moet bijkomen, hetwelk niet van hem afhangt, daar *hij* geen zegen geven, geen regen, geen zonneschijn, geene vruchtbaarheid gebieden kan. Zoudt *gij* den man geen dwaas noemen? zoudt *gij* niet zeggen: » het is de schuld van zijne luiheid en dwaasheid, indien hij geene vruchten inzamelt: hij kan geen goeden oogst hebben, noch zegen wachten, want hij belet de Voorzienigheid hem te zegenen? » Voelt *gij* nu ook niet dat *gij* even dwaas handelt met uwe uitvlugt, ja nog veel dwazer en gevaarlijker, omdat de landman alleen de vruchten van een jaar en *gij* de zaligheid uwer ziel voor eeuwig verliest? Het dierbaar Evangelie is *het woord*, dat *onze zielen kan zalig maken* (1); maar dat zaad moeten wij in onze harten ontvangen, zal het vruchten kunnen voortbrengen der bekeering waardig. Zoo *gij* dan moedwillig verzuimat u te laten onderwijzen, zoo

(1) Jac. 1: 21.

toont gij met uw gedrag dien God te wederstaan, die in uwe bekeering lust heeft, en zoo zult gij in de eeuwigheid de verschrikkelijke herinnering medenemen, » ik had kunnen zalig worden, maar ik heb niet gewild."

Denk toch nooit: *ik kan voor mij wel zonder belijdenis te doen den Heer dienen. Het komt toch voornamelijk aan op het hart, en niet op het doen van belijdenis.* Uit het vorige dat gij gelezen hebt, kunt gij zien, dat het doen van *belijdenis* geene onverschillige zaak is, die men kan doen of laten, zoo als men verkiest; dat men het *moet* doen, niet omdat het de gewoonte is of omdat het schande is dat te laten, of omdat er op eenige plaatsen bedeeeling aan verbonden is voor armen; maar om openlijk de liefde te erkennen van den Heer Jezus in het zoeken van verlorene zondaren, en in het bijeenzamelen van eene gemeente, die onder Hem als Hoofd en op het offer van zijn bloed, God wil dienen, om openlijk eene verklaring te geven van onze gezindheid omtrent Hem, en ons, ootmoedig in Hem als onzen Heer en Zaligmaker, te beroemen. Het is volkomen waar, dat men God met zijn *hart* moet dienen, maar gevoelt gij zelf het niet, wanneer wij geen lust hebben om Hem, ook met den *mond*, te belijden, dat zulks een droevig bewijs oplevert, dat ons *hart* ook nog verre van Hem is?

Zijt gij bezig met het leeren van uwe belijdenis, dan deelt gij in een groot voorregt, in veel grooter, dan gij misschien denkt. Gij wordt voorbereid voor de grootste eer, het hoogste geluk, hetwelk eenen sterveling kan te beurt vallen. Intusschen is het niet om het even, hoe gij die leert. Laat mij u dan dezen goeden raad mededeelen.

I. *Denkt toch niet, dat gij uwe belijdenis moet leeren, zoo als gij uwe lessen in de school, of iets anders leert, om die maar van buiten te kennen en zoo te kunnen opzeggen hetgene gij geleerd hebt. Ik heb er wel gekend (en zulke zijn er maar al te veel) die genoeg dachten gedaan te hebben, als zij op de vragen, die hun gedaan werden, goed wisten te antwoorden, en dan te vrede waren, wanneer zij konden aangenomen worden en (zoo als zij het noemden) er door waren. Dit is eene schadelijke dwaling, eene voorname oorzaak van verval in het Christendom. Lieve Vrienden! elke waarheid van de Christelijke Godsdienst, raakt u in het bijzonder, en heeft eenen onmiddelijken invloed op uw geluk, en daarom moet zij ook invloed op uw hart hebben. Ja, het is ten hoogste noodig, dat wij regte begrippen hebben van de waarheden, ons in het Evangelie geopenbaard, omdat onze beoefening zich zoo zeer daar naar regelt; wij kunnen niet te veel daar op gesteld zijn,*

maar wij moeten te gelijk daar bij denken, dat is niet genoeg, dat is zelfs niet eens de hoofdzaak. Beschouw daarom nooit de Godsdienst maar alleen als eene wetenschap, maar integendeel laat het vooral *hartewerk* bij u zijn.

II. *Boven alles moet het u te doen wezen, om door het geloof de kracht te ondervinden van die waarheden, die u geleerd worden.* Wilt gij weten of gij waarlijk vordert, zoo moet gij dat niet alleen daaruit opmaken, dat gij op onderscheidene vragen beter weet te antwoorden, en dat gij beter in staat zijt, uwe antwoorden uit den Bijbel te bewijzen; maar vooral moet gij dit opmaken uit den *in-gloed*, welken die waarheden op uw hart hebben. Vraag u zelven menigmaal af: geloof ik wel *waarlijk* hetgene ik leer? Dat kunt gij zoo gereedelijk zien aan de *uitswerking*, die het bij u heeft op de neigingen van uw hart, en in uw gansche gedrag. Wil ik u dat eens wat nader aantoonen van eenige der voornaamste waarheden? Ga dan eens na — Gij leert, dat de mensch van God afgevallen, zich bevindt in eenen onzaligen *staat van bederf*, dat wij van nature onbekwaam zijn tot eenig goed, en, door onze verkeerde eigenheden, zelfs geneigd om God en onze naasten te haten. Die dat gelooft gedraagt zich ook als eenen ellendigen, wordt nederig voor God en menschen, is zoo ligt niet geraakt, en, daar hij overtuigd is hoe ligt

hij zelf dwaalt, staat hij niet meer zoo op zijn stuk, maar wordt toegevender omtrent degenen, die anders denken, Zie — daaruit kunt gij nu weten of gij vordert. — Gij leert, dat er *buiten den Heere Jezus* voor ons *geen raad* is, maar dat God zijnen Zoon in de wereld gezonden heeft, om ons de vergeving onzer zonden door zijn bloed te verwerven. Een iegelijk, die dat gelooft, is hartelijk ingenomen met die aangename tijding van het Evangelie, en verblijdt zich over de genade Gods in Christus: die dat waarlijk gelooft, *acht met Paulus, alles schade om alleen in Christus gevonden te worden* (1) Wilt gij dus uwe vorderingen weten? Vraag u dan: »Ben ik met die genade, met dien Zaligmaker, geheel ingenomen? Wordt de Heer Jezus mij noodzakelijker, dierbaarder, geheel onontbeerlijk? Maak ik dagelijks gebruik van dat bloed der verzoening, en ben ik daar mede zoo voldaan, gelijk God daar mede voldaan is? — Gij leert, dat God *door den verhoogden Middelaar* de wereld *regeert*, en dat die Voorzienigheid zoo nauwkeurig is, dat u niets bij geval ontmoet, en zonder zijnen wil zelfs geen haar van uw hoofd kan vallen. Wanneer gij nu niet alleen de overtuigende bewijzen voor deze aanminnige waarheid kent, maar ook, naar mate van uwe kennis, haren invloed betoont in uw geheel gedrag en wandel, dan vordert

(1) Phil. III: 8, 9.

gij. Onderzoek u dus veel, of gij in alles wat u overkomt, ook in kleinigheden, in ontmoetingen met menschen, in het goede dat gij geniet, in ziekten, pijnen, kwellingen, of wat het ook wezen mag, de hand Gods opmerkt, of gij den Heer kent in alle uwe wegen, — of gij zonder Hem niets durft ondernemen, en van Hem alleen den zegen wacht, — of gij te vreden zijt met Jezus' leiding, met den weg dien Hij met u houdt, en met blijdschap alles aan Hem durft toevertrouwen? — Gij leert, dat wij door Jezus dierbaar bloed zijn *vrijgekocht*, om nu niet meer *in de zonde*, maar *voor Hem te leven*, die voor ons gestorven en opgewekt is. De vorderingen nu, die gij in deze gewigtige waarheid te maken hebt, bestaan daarin, dat gij leert *bedenken en zoeken de dingen, die boven zijn* (1), dat gij door den Geest de *werkingen des vleesches doodt* (2); en *matig, regtvaardig en godzalig leeft in deze tegenwoordige wereld* (3). Zie, lieve Lezer! zoo moest elke waarheid door u geleerd en gekend worden, *met betrekking tot u zelven*, zoodat uw hart zich daarmede vereenigt, daarin rust vindt.

III. Daartoe moet ik u nog eene gewigtige raad geven, welke gij nooit moogt verzuimen. Wanneer gij in den Bijbel leest, of uit den Bijbel hoort, of naar de katechisatie gaat om te leeren, *zoo moet dit alles*

(1) Kol. III: 1, 2. (2) Rom. VIII: 13. (3) Tit. II: 12.

biddende van u gedaan worden. O! roep toch altijd eerst den Goddelijken zegen in van den Heiligen Geest, die uw *hart* moet openen, opdat gij regt moogt kunnen acht geven op hetgene gij hoort of leest. Door onze verdorvenheid is het bij ons met de dierbare waarheden van het Evangelie geheel anders, dan met andere dingen, die wij leeren. Van nature hebben wij zoo weinig lust in dezelve, omdat zij zoo geheel strijden met onzen natuurlijken smaak, onze eigenliefde, onzen hoogmoed, ons zelfsbetrouwen, onze zinnelijkheid, daarom is het ons zoo moeilijk, daarop onze aandacht aanhoudend te vestigen, schoon zij, boven alles, onze aandacht verdienen. Wij loopen gevaar — en hoe dikwijls zult gij dat wel niet ondervonden hebben? — om, onder het hooren of lezen, door allerlei beuzelingen afgetrokken te worden, en dan kunt gij immers geen wezenlijk nut van uw leeren hebben, maar zult het weder aanstonds vergeten, zoodra gij het gehoord hebt? Tegen deze onze afkeerigheid en traagheid heeft God ons dat beproefd middel gegeven, dat wij ons in het *gebed* tot Hem wenden, en de hulp van zijnen Geest inroepen, opdat Hij het daarin beware, en aan ons zegene, en met welk een vertrouwen kunnen wij dit niet van God begeeren, daar wij weten, hoe gaarne God ons den Heiligen Geest, die beste gave, wil schenken? De Heer Jezus zegt uitdruk-

kelijk, dat een iegelijk die bidt ontvanger zal (1), en hoe troostrijk is niet hetgene Hij daarbij voegt, (2) indien gij, die boos zijt, inhalige menschen, die niemand iets gunt, dan u zelve, indien gij echter uwen kinderen weet goede gaven te geven, hoeveel te meer zal de Hemelsche Vader den Heiligen Geest geven, den genen die Hem bidden?

IV. Zult gij eerlang uwe belijdenis doen; loop toch daar niet los overheen. Dat oogenblik zal een der gewigtigste zijn van uw leven. Het spijt mij, dat zoo velen het belijdenis doen beschouwen als eene plegtigheid, die alleen daartoe is ingesteld om te onderzoeken, of men wel kunde genoeg heeft en de leer van zijn kerk-genootschap wel verstaat. Dat is gedeeltelijk waar, maar zoo wordt het voornaamste geheel voorbijgezien. Laat mij u dat eens duidelijk aantonen. Als gij tot lidmaat wordt aangenomen, dan ondergaat gij een dubbeld onderzoek.

Vooreerst, wordt gij dan onderzocht door uwen leeraar over twee zeer belangrijke stukken, namelijk over uwe begrippen van de leer des geloofs en over de gezindheid van uw hart daaromtrent. Hij vraagt u, welke onderscheidene begrippen gij hebt van de waarheden des Christelijken geloofs, en, wat gij voor u zelve denkt van den Heer Jezus, in wien zich alles vereenigt, wat u geleerd wordt. Bij die plegtigheid zijn op

(1) Luc. XI: 9, 10.

(2) Vers. 13.

de meeste plaatsen twee, somtijds maar één onderling tegenwoordig, uit naam der gemeente, omdat er de gemeente zoo veel aan gelegen ligt, wie hij of zij is, die tot een lid der gemeente en dus in hare gemeenschap opgenomen wordt. Voor haar is het toch van groot belang te weten, of zulk een', die haar broeder of zuster wordt, zuivere, met Gods woord overeenkomende, begrippen heeft van den weg der zaligheid, ons in het Evangelie geopenbaard, en of hij of zij ook dien Jezus liefheeft en dient, dien zij als haren Heer en Hoofd belijdt en vereert; daarom moest ook eigenlijk het aannemen van lidmaten voor de volle gemeente gescheiden, gelijk zulks in de eerste tijden in gebruik was; maar nu moeten twee onderlingen, of één, daarbij zijn, of de gemeente vertegenwoordigen, en dus is het, als of de gehele gemeente daarbij tegenwoordig is, wanneer gij uwe belijdenis aflegt, na welke zij u onder hare leden aanneemt. Sedert eenige jaren is overal in onze vaderlandsche Hervormde gemeenten, de openbare bevestiging van nieuwe lidmaten ingevoerd. Dezelve bestaat hier in, dat deze, na door den leeraar of een' der leeraars, in tegenwoordigheid van één of meer onderlingen, behoorlijk onderzocht te zijn, bij de belijdenis- of voorbereidings-predikatie, of ook wel in eene afzonderlijk daartoe ingerigte godsdienstoefening, de

drie volgende vragen openlijk moeten beantwoorden :

I. Of zij van harte gelooven de leer, die zij beleden hebben.

II. Of zij ook voorgenomen hebben bij deze leer, door Gods genade, te blijven, de zonden te verzaken en een christelijk leven te leiden.

III. Of zij zich onderwerpen aan het kerkelijk opzigt, en ingeval zij zich mogten misgaan aan de kerkelijke tucht.

Waarop de bevestiging zelve plegtiglijk en met gepaste aanspraken geschiedt.

Daaruit ziet gij, dat het niet voornamelijk op uw verstand en begrip aankomt, maar boven alles op uw hart, en den invloed, welke die waarheden op uw hart maken; gij moet antwoorden, welke vertroosting en welke verpligting gij voor u in die dierbare waarheden erkent, als behelzende *voor u* den weg tot zaligheid, als zijnde het woord Gods tot u, als *op u* de duurste verpligting brengende om dat op te volgen.

Maar dat is nog niet alles. De menschen moeten uit uwe woorden opmaken wat gij gelooft, en kunnen over uw *hart* niet oordeelen. Dat doet God, en dat moet gij doen. Daarom wordt gij, *ten tweede*, bij het doen uwer belijdenis ook onderzocht door den Heer Jezus zelve. Jezus vraagt dan: meent gij waarlijk hetgene gij daar met uwen mond belijdt? Gelooft gij, dat *Ik* alles aan u moet doen tot uwe zaligheid? Houdt gij *Mij*, met

uw gansche hart, voor den eenigen en alge-
noegzamen Zaligmaker, zoo als gij daar ver-
klaart? Hebt gij *Mij*, opregtelijk lief en
kiest gij *Mij*, tot uwen grooten Leeraar, tot
uwen eenigen Hoogepriester, en tot uwen
eeuwigen Koning, om u door *Mij*, te laten
leiden en regeren? Dat zal de Heer Jezus u
vragen, als Gij uwe belijdenis aflegt, om als
een lid der gemeente te worden aangenomen.
En o! hoe gelukkig, wanneer uw hart,
hetwelk Hij kent en doorziet, op die vragen
opregt antwoordt: » Heer Jezus! Gij weet
alle dingen, Gij weet dat ik buiten u niets
heb in den hemel of op aarde, waarop ik
mijn vertrouwen wil stellen, — Gij weet,
dat ik, in waarheid, u kies tot mijnen
eenigen Heiland en Verlosser, opdat gij
door uwen Heiligen Geest mijn hart vernieu-
wen, de zonden in mij verbreken, en mij
voor den hemel bearbeiten zoudt. Ja, Heer
Jezus! ik geef mij aan u ten eigendom. *Ik*
niets, mijn Heiland! en *Gij* alles.

Nog een woord moet ik tot u zeggen,
mijne lieve Vrienden! *die reeds belijdenis*
gedaan hebt van de hope, die in u is. Uit
het vorige hebt gij kunnen bemerken, hoe
ongemeen gewigtig dat oogenblik voor u
was; maar ik moet er nog wat bijvoegen,
dat u te meer daarvan zal overtuigen. Uwe
belijdenis staat in een naauw verband met
uwen *doop*, en brengt al de verpligtingen
van uwen *doop* op u. Toen de Heer Jezus

zijne jongeren uitzond, om zich eene gemeente te vergaderen, stelde Hij den doop in, door welken men werd ingelijfd in de gemeente (1), en Heidenen en Joden werden op de belijdenis van hun geloof, gedoopt en door de Christelijke gemeente tot leden aangenomen. In uwe vroegere jeugd nu, zijt *gij ook gedoopt*; en wat wil dat zeggen? — Toen heeft de drieënige God al de genade-verklaringen van het Evangelie plegtig aan u bevestigd. Lees eens met aandacht na het heerlijke formulier, dat telkens, ook aan de gemeente wordt voorgelezen, als er kinderen gedoopt worden: »Toen heeft » God de Vader u verzegeld, dat Hij in den » Heer Jezus Christus uw genadige God en » Vader is; toen heeft God de Zoon u verklaard, dat Hij u wascht in Zijn bloed van » alle uwe zonden, en God de Heilige Geest, » dat Hij u tot een lid van Christus heiligen » wil, u toeëigenende hetgene wij in Christus » hebben, namelijk, de vergeving onzer zonden en de dagelijksche vernieuwing van ons » leven." — Door dien *doop* werd *gij ook*, van uwen kant verbonden » om dien genadigen God hartelijk lief te hebben, als den » Heer uwen God te vertrouwen en in een » nieuw Godzalig leven voor Hem te wandelen." Met dien *doop* is uwe *belijdenis* ten naauwste verbonden; want, als wij *belijdenis* doen, nemen wij voor ons over alles, wat

(1) Matth. XXVIII: 19.

ons door God is verklaard in onzen doop, en ook alles, wat door onze ouders en getuigen beloofd werd — dan geven wij hand en hart aan dien God, en betuigen, dat wij Hem willen dienen en vereeren, in eene geheele onderwerping van onze personen en van alle onze aangelegenheden aan Jezus Christus, dien Hij ons gegeven heeft tot een Hoofd en Zaligmaker. — Vindt gij het dan niet ongelukkig, als men zoo ligtzinnig daarover denkt en meent, dat de voorname zaak afgedaan is, wanneer men er maar wel is doorgekomen? Lieve Lezers! welligt was het ook zoo bij sommige van ulieden. Belijdt het dan voor God als eene zware schuld, dat gij, zonder hart voor Hem, en zonder geloof in zijnen Zoon uwe *belijdenis* hebt afgelegd. Laat het van nu af aan zwaarder bij u wegen. De Heer Jezus zegt, *dat de dienstknecht, die den wil van zijnen Heer geweten en niet gedaan heeft, met vele slagen zal gestagen worden* (1) — dat is te zeggen, dat zulk een' veel zwaardere straf zal te lijden hebben dan anderen, die uit onwetendheid zondigen. En waarom zoudt gij u moedwillig aan een zoo zwaar oordeel bloot stellen? Denkt toch, mijne Vrienden! welk eene dure verplichting er op hen ligt, die in den naam van Jezus tot leden zijner gemeente aangenomen zijn. De groote zaak, het voorname, is niet afgedaan met onze *belijdenis*; maar

(1) Luc. XII: 47.

daarmede is eene nieuwe verpligting begonnen. Het is niet genoeg, dat wij slechts uitwendige leden zijn van Christus ligchaam, want, wat zal het ons baten, of wij deelen in de uitwendige voorregten der kerk, indien wij geene ware leden zijn? Hebt gij wel eens ernstig nagedacht op dat gewichtig zeggen van den Heer Jezus, *dat niet een iegelijk, die tot Hem, Heer! Heer! zegt, dat is, niet een iegelijk, die Hem maar uitwendig met den mond belijdt zal zalig worden, maar alleen hij, die den wil doet van zijnen Hemelschen Vader* (1) — dat is: die met zijn hart in hem gelooft, en dat geloof betoont in liefde en eenen godzaligen wandel. Onze lieve Zaligmaker, die zelf er zoo veel gevoel van had, en die ook anderen zoo gaarne gevoel daarvan gaf, laat er onmiddelijk op volgen (2) *dat er velen zullen zijn, welke op die uitwendige belijdenis van zijnen naam, en de voorregten daaraan verbonden, vertrouwende, zich voor goede Christenen houden, en in den jongsten dag zich daarop beroepen zullen, maar toch van Hem afgewezen zullen worden.* Kunt gij dat wel lezen, zonder ontzetting? Zonder den wensch: Gods Genade beware mij dat dit mijn lot zoude zijn! De Heer Jezus wil u daarvoor bewaren, en daarom waarschuwt Hij u ook voor dat ontzagchelijk oordeel, hetwelk het allerverschrikkelijkste is, dat iemand kan overkomen, om-

(1) Matth. VII: 21. (2) Vers. 22, 24.

dat er dan geen herdoen, geen herstel meer aan is. *Dan* zal het te laat zijn, maar nu nog niet. O! laat dan zijne liefderijke waar- schuwingen nu toch ingang bij u vinden!

Ik wil u daarom, ten slotte, nog eenige aanmerkingen en lessen aan de hand geven, om u te doen beantwoorden aan de verplig- ting, die door uwe belijdenis zoo plegtig vernieuwd werd, en aan de verwachting, welke Jezus Christus en zijne gemeente billijk van u hebben mogen.

I. *Oefent u dagelijks in het onderzoek der Heilige Schriften, en bidt altijd onder uw lezen.* Alles, wat gij weet van God en Zijnen Zoon, weet gij uit dien Bijbel, en daardoor moet gij ook opwassen en toenemen in de kennis en genade van den Heer Jezus. Die bijbel bevat het ware voedsel voor onzen redelijken geest, en is voor ons hetzelfde, als de melk voor de jonge kinderen; maar, zoo gij nu hiervan nut wilt hebben, moet gij elken dag, niet zoo zeer eene bepaalde taak, bij voorbeeld een of meer kapitelen, lezen, zonder u te bekommeren, of gij dit verstaat of niet. Denkt liever veel na op het- gene gij gelezen hebt. Het is beter, dat gij een enkel vers leest en verstaat, om daarop vervolgens, onder uwe bezigheden te kunnen nadenken, dan dat gij verscheidene hoofd- deelen zoudt lezen, zonder dat gij het be- grijpt of onthoudt.

II. *Onttrekt u nooit moedwillig aan de*

prediking van het zalig Evangelie, vooral niet op den dag des Heeren, maar komt vlijtig op met de gemeente, om gemeenschappelijk met psalmgezag, gebeden en dankzegging, God te verheerlijken, Gods woord te hooren, en den zegen te ontvangen, die door den dienaar des woords, in Gods naam op de gemeente gelegd wordt. Daar is God op eene meer bijzondere wijze, met zijne Genade tegenwoordig, — daar wil Hij vooral zijnen zegen en het leven gebieden, (dat is: ons in gunst ontmoeten), en daarom waren altijd de godvruchtigen zoo zeer gesteld op het waarnemen van de openbare godsdienst. Maakt ook vlijtig gebruik van de gelegenheden om met de gemeente den dood des Heeren te verkondigen. Aan het heilig Avondmaal herhalen wij onze belijdenis. Het is dan onze taal, voor God en menschen, dat wij volharden in die belijdenis, die wij eenmaal plechtig hebben afgelegd. Aan het Avondmaal betuigen wij telkens, bij vernieuwing, dat wij midden in den dood liggen, en ons zelve mishagen, dat onze hoop alleen staat op die offerande, die Christus, eenmaal, aan het kruis, Gode heeft toegebracht, en dat wij van harte gezind zijn, met ons gansche leven, Gode ware dankbaarheid voor zijne Genade te bewijzen, en in ware liefde en eenigheid met onzen naasten te leven. Wanneer wij daartoe gelegenheid ontvangen en het niet doen, dan herroepen wij, door dat

onze belijdenis, en toonen dat wij daarvan berouw hebben.

III. *Bepeins veel die gewigtige waarheden, waarvan gij belijdenis gedaan hebt, opdat zij u meer en meer gemeenzaam worden, en gij in het geloof daaraan bevestigd en opgebouwd wordt; — zoo kunt gij, in voorkomende omstandigheden, daarvan tot uw bestuur en tot uwen troost, gebruik maken, en zoo zult gij ook, hoe langer hoe meer ondervinden, welk eenen zaligen invloed de Godsdienst verspreidt over den geheelen kring van ons leven. Het is toch eene geheel verkeerde gedachte, die men veelal vindt bij de menschen, die nog nooit het heil van de Godsdienst bij ondervinding hebben leeren kennen, dat dit heil zich alleenlijk bepaalt tot de toekomstige wereld; integendeel opent zij hier reeds rijke bronnen van genoeg, geeft ons, ook in dit leven, troost in droefenis, licht in duisternis, en kan ons regt vrolijke, vergenoegde en gelukkige menschen maken. De Apostel verzekert ons, en alle Godvruchtigen die hun hart openden voor de heilzame waarheden van het Evangelie, hebben het ondervonden, dat de Godzaligheid de belofte heeft ook van het tegenwoordig leven; (1) en een groot gewin is, daar zij ons de ware vergenoeging leert (2). Als gij nu dagelijks meer vorderingen maakt in kennis en geloof, zoo zult*

(1) 1 Tim. IV: 8. (2) 1 Tim. VI: 2.

gij dan ook meer die kracht van het Christendom ondervinden, en, in alle omstandigheden van uw leven ontwaar worden, dat de waarheden van het Evangelie ons altijd tot leering en besturing, tot onderwijs en troost te pas komen.

IV. *Laat het inderdaad, uwe hoofdzorg zijn, de belijdenis, die gij eenmaal hebt afgelegd, te beleven.* Wacht u toch voor eenen zondigen en wereldsgezinden wandel. Dit kunt gij u nooit genoeg voor oogen stellen. Gij zijt geroepen tot heiligheid, mijne Vrienden! Gedenkt er aan, dat gij niet meer u zelfs zijt, maar Jezus Christus toebehoort, die u gekocht heeft met zijn bloed, wien gij belijdt als uwen Heer en uw hoofd. Wandelt dan gelijk het aan leden van Christus betaamt. Belijdt hem toch met uwen wandel, opdat men uit uw leven, van uw Christendom overtuigd zij, en het aan uw gansche gedrag kunne zien, wien gij dient. Dat groote doel van Jezus lijden, dat zoo dikwijls wordt voorbij gezien, moet vooral steeds zekerheid in uw hart hebben. Waartoe heeft de Zoon van God zijn dierbaar bloed vergoten? Was dit maar alleen, om ons te verlossen van de straffen, die wij verdiend hadden? De Bijbel geeft ons iets anders op, als het voornaamste oogmerk. Paulus zegt ons met zoo vele woorden, dat *Jezus Christus zich voor onze zonden gegeven heeft, opdat Hij ons zoude trekken uit deze egenwoordige booze wereld, opdat Hij zich een*

eigen volk zou reinigen, ijverig in goede werken (1). Petrus noemt het, opdat wij der zonde afgestorven zijnde, der gerechtigheid leven zouden (2). Wacht u daarom van de genade Gods te misbruiken tot ligtzinnigheid, en Jezus Christus tot eenen dienaar der zonde te maken. U wordt telkens toegeroepen: gelijk gij Christus Jezus, den Heer, hebt aangenomen, wandelt alzoo in Hem. Een iegenlijk die den naam van Christus noemt sta af van ongerechtigheid. Wordt dezer wereld niet gelijkvormig. Wacht u voor allen schijn des kwaads, en wandelt gelijk Christus gewandeld heeft. Reinigt uzelfen, daar gij uwe hope op Hem beleden hebt, gelijk Hij rein is (3). Houdt gijlieden toch die heilzame lessen gedurig voor oogen, en denkt, dat gij de plaats bekleedt van uwen Heer onder de menschen, gelijk Hij onze plaats bekleedt bij zijnen Vader in den hemel; onze wandel moet in den hemel zijn, waar wij onzen Heer en Zaligmaker, waar wij ons vaderland, ons burgerschap, onze schatten hebben. Wij moeten hier voor dien zaligen hemel gevormd en opgevoed worden.

V. Eindelijk, wanneer gij in zonden valt en tegen God en uwen pligt behandeld hebt, blijft dan niet moedeloos in de zonden liggen, maar laat uwe belijdenis u opwekken, om aan-

(1) Gal. I: 4. Tit. II: 14. (2) 1 Petr. II: 24. en III: 1.

(3) Zie Kol. II: 6. 2 Tim. II: 19. Rom. XII: 2. 1 Thess. V: 22. Ephes. VI: 2. 1 Joan. III: 3, en anderen plaatsen.

stonds, zoodra er schuld op uw geweten komt, tot het bloed der verzoening de toevlugt te nemen. Dat bloed alleen reinigt van alle zonden, met dat bloed moet dagelijks ons geweten besprengd worden. De apostel Joannes geeft ons goeden raad, dien wij ons wel elken dag mogen herinneren: *U, mijne kinderkens, schrijf ik deze dingen, opdat gij niet zondigt, en indien iemand gezondigd heeft, wij hebben eenen voorspraak bij den Vader, Jezus Christus den regtvaardigen, en Hij is eene verzoening voor onze zonden* (1).

Wat dunkt u, mijne Lezers! zoude er niet een nieuw leven in het Christendom gezien worden, indien *alle* Belijders zoo gevoelden, zoo gezind waren? Zouden wij niet voor ons zelve gelukkig, voor anderen tot heil, en voor onze schoone Godsdienst tot eer zijn, indien wij dien invloed van het Evangelie in ons gansche leven vertoonden? Hoe gelukkig zal ik mij achten, indien ik nu bij u zulk een regt godsdienstig gevoel verwekt, of versterkt mogt hebben! Ik eindig met deze woorden van Joannes: *En nu kinderkens! blijft in Hem, opdat, wanneer Hij zal geopenbaard zijn, wij vrijmoedigheid hebben en wij van Hem niet beschaamd gemaakt worden in Zijne toekomst* (2).

(1) I Joan. II: 1, 2.

(2) I Joan. II: 8.